

**Dkt. Dave Mathewson, Hermeneutics, Hotuba ya 14,
Ukosoaji wa Kimuundo na Balagha**

© 2024 Dave Mathewson na Ted Hildebrandt

Sawa, mada kuu ambayo tumekuwa tukijadili kuhusiana na hemenetiki na tafsiri ya kibiblia imekuwa mbinu zinazozingatia maandishi. Tuliangalia jinsi hemenetiki, nadharia ya hemenetiki na mbinu za tafsiri zilivyohama kutoka mbinu zenye mwelekeo wa kihistoria zaidi zilozingatia historia iliyo nyuma ya maandishi, nia ya mwandishi, vyanzo na maumbo yaliyosababisha maandishi au mwandishi aliyetumia katika maandishi na kuzingatia nia ya mwandishi kama kigezo kikuu cha maana katika mbinu zinazozingatia mwandishi. Kwa kuzingatia baadhi ya maswali yaliyoulizwa na mbinu kama hiyo, kihistoria na kimantiki, mkazo ulihamia kwenye mbinu za fasihi au mbinu zinazozingatia maandishi.

Na kwa hivyo tuliangalia kidogo ukosoaji wa fasihi, utaratibu na pia tuliangalia ukosoaji wa masimulizi mahususi na hilo ni nini na hilo linafanya nini na jinsi hilo linavyoweza kuwa muhimu katika kutafsiri maandishi ya Biblia. Nataka kuendelea kuangalia mbinu mbili zaidi, kwa ufupi, mbili zaidi zinazozingatia maandishi ya tafsiri, zile ambazo hazijiulizi maswali au kumlenga mwandishi lakini hupata maana katika maandishi pekee. Nyingine mara nyingi hutoa maelezo kwa mwandishi na wasomaji wa kihistoria na usuli lakini bado inazingatia maandishi, si vyanzo na maumbo nyuma ya maandishi bali inazingatia maandishi na utendaji wake na mbinu zake za ushawishi na mambo kama hayo, ambayo inajulikana kama ukosoaji wa balagha.

Kwa hivyo tutazungumzia kuhusu mbinu hizi mbili za mwisho zinazozingatia maandishi na nimejumuisha ukosoaji wa balagha katika mbinu inayozingatia maandishi na kuuliza ni nini na zinafanya nini na jinsi zinavyoweza kuwa na manufaa au la kwa tafsiri ya kibiblia na kutafsiri maandishi ya Agano la Kale na Jipya. Mbinu ya kwanza inayozingatia maandishi ambayo nataka kuiangalia inajulikana kama

kimuundo na sitaki kutumia muda mwingi kuijadili kwa sababu ambazo tutaona, lakini kimuundo kwa ujumla inaonekana kuwa imeendelea na kwa kweli imebadilishwa na harakati inayojulikana kama baada ya kimuundo ambayo tutazungumzia katika kipindi kijacho na imepewa nafasi ya mbinu zingine. Muundo kwa namna fulani ni vigumu kufafanua, hasa unapoanza kusoma kuihusu.

Inaonekana kuwa zaidi ya falsafa au mbinu ya maandishi kuliko kuonekana kuwa mbinu au mkusanyiko maalum wa kanuni. Na muundo tena ulikuwa harakati au mbinu iliyoenea zaidi ya maandishi ya Biblia na hata maandishi yaliyoandikwa. Ilitumika katika masomo ya ubinadamu na saikolojia, sosholojia, n.k.

Lakini ilikuwa na siku yake katika masomo ya Biblia na kwa kweli ilikua mapema sana, ikianza katika baadhi ya harakati huko nyuma miaka ya 1920, lakini tena hatimaye ikaingia katika masomo ya Biblia. Kulingana na muundo, ni nini, kulingana na muundo sehemu ya ndani na muhimu zaidi ya mawasiliano, na kwa madhumuni yetu mawasiliano ni maandishi na hasa maandishi ya Agano la Kale na Jipya, sehemu muhimu na ya kina zaidi ya mawasiliano si katika kiwango cha juu cha maandishi. Kwa hivyo mtu anaposoma maandishi, sehemu muhimu zaidi yake na sehemu muhimu zaidi ya maana na uelewa haiko katika muundo wa juu wa maandishi, si kile kilicho juu ya ukurasa, lakini badala yake maana hupatikana katika muundo wa kina unaotegemea maandishi.

Kwa hivyo maneno hayo mawili ya muundo wa uso na muundo wa kina mara nyingi ni muhimu kwa muundo. Na hiyo inamaanisha tu kwamba muundo wa uso tena ungekuwa kile ninachokipata kwenye uso wa maandishi, maneno, miundo ya kisarufi, kile ambacho mara nyingi tungekiita muhtasari wa maandishi, jinsi maandishi yalivyopangwa na kuunganishwa. Lakini muundo wa kina ungekuwa muundo wa kina wa msingi ambao kwa kweli hutoa kile kilicho juu ya uso.

Na kwa kweli kile ambacho kimuundo hufanya basi ni kujaribu kupenya nyuma ya muundo wa uso, kile mtu anachokipata katika maandishi, ili kurejesha miundo ya kina, maana za kina zaidi zilizosababisha hilo. Muundo wa kina ambao hata mwandishi labda hakuujua. Na hivyo kimuundo tena umehama kutoka kwa nia ya mwandishi.

Lengo kuu la tafsiri si kufichua maana iliyokusudiwa na mwandishi kwa sababu miundo ya kina iliyounda muundo wa uso, miundo ya kina iliyoamua kile ambacho mwandishi ameandika inaweza isipatikane au isijulikane kabisa na mwandishi. Miundo hii ya kina ya maana iko ndani ya mawazo ya mwanadamu yenyewe. Na katika akili ya mwanadamu.

Na hivyo huzalisha miundo ya uso ya kile tunachokihusisha mara nyingi na maneno, sarufi, jinsi maandishi yanavyowekwa pamoja na kupangwa muhtasari wake. Na tena hivyo lengo ni kuchora ramani ya miundo ya kina iliyo nyuma ya muundo wa uso wa maandishi. Na kile ambacho muundo hufanya, mara nyingi hufanya kazi na upinzani.

Kwa mfano, kati ya nuru na giza au mema au mabaya, n.k. Mfano mmoja wa muundo, na kisha tutamtazama kwa ufupi mtu mmoja ambaye ametetea angalau Amerika Kaskazini na haswa katika masomo ya Biblia, ametetea muundo na kisha kuangalia kwa ufupi mahali ambapo umeenda na kwa njia ya tathmini.

Mfano mmoja ni muundo, angalau baadhi ya watu ambao wamefanya kazi na muundo na kuutumia kwenye maandishi ya Biblia, mara nyingi wametumia mfumo unaoitwa mfumo wa vitendo . Yaani, unaangalia masimulizi hasa kwa upande wa vitendo vya msingi, muundo mkuu unaoonekana kuwa muundo wa jumla wa masimulizi unaozalisha masimulizi yote tofauti na miundo tofauti ya uso. Kwa mfano, mfumo huu wa vitendo unajumuisha wahusika sita tofauti ndani ya masimulizi.

Na tena, hatuzungumzii, ingawa si mara zote hutokea hivi, sidhani, lakini angalau kwa wale ambao wangetetea mfumo huu, hawazungumzii sana kuhusu kile mtu anachokiona juujuu kwa mpangilio wa simulizi, bali muundo wa msingi. Mfumo huu wa vitendo ulikuwa na sehemu sita au waigizaji sita ndani ya simulizi. Nambari ya kwanza, kulikuwa na mtumaji.

Kipengele cha kwanza kilikuwa kwamba kuna mtumaji katika simulizi ambaye hufanya kazi ya kuwasilisha kitu kwa mpokeaji. Kwa hivyo una mtumaji anayejaribu kuwasilisha kitu kwa mpokeaji. Na kisha anafanya hivyo, mtumaji huwasilisha kitu hicho kwa mpokeaji kupitia mada.

Na mhusika huyo anasaidiwa na wasaidizi fulani, ambao wangukuwa kundi la tano, na kupingwa na wapinzani fulani, ambao ni kundi lako la sita na la mwisho. Kwa hivyo una waigizaji hao sita katika hili, linalojulikana kama modeli ya vitendo , ambapo una mtumaji anayejaribu kuwasilisha kitu kwa mpokeaji. Na anafanya hivyo kupitia mhusika anayesaidiwa na wasaidizi na ambaye anapingwa na wapinzani.

Na lengo basi ni kuangalia simulizi na jinsi inavyofuata muundo na kuona muundo huu wa msingi nyuma ya hadithi na masimulizi. Kwa mfano, na hii imetumika kwa maandishi ya Agano la Kale na maandishi ya Agano Jipya pia, imetumika kwa mifano, tutaona mfano wa hiyo baadaye, na vitengo vidogo vya simulizi kama mifano, hadithi ndogo, lakini pia masimulizi yote. Mfano mmoja wa kuvutia, angalau katika uwanja wangu wa kupendeza, kitabu cha Ufunuo ni kwamba Ufunuo mara nyingi umekuwa chini ya mfumo huu wa vitendo , ukijaribu kuangalia waigizaji wakuu, muundo mkuu nyuma ya simulizi.

Kwa mfano, mtumaji wa Ufunuo, kulingana na uchambuzi mmoja, mtumaji wa Ufunuo ni Mungu mwenyewe. Lengo analojaribu kuwasilisha ni wokovu au hukumu.

Wapokeaji wa kitu hicho, wapokeaji au wapokeaji, wangukuwa kanisa, makanisa saba yanayoshughulikiwa, au ulimwengu mzima.

Mada ambayo mtumaji anajaribu kuwasilisha kitu hiki, yaani wokovu au hukumu, mada ni Yesu Kristo, ambaye anasaidiwa na malaika, na viumbe vya malaika katika maandishi, na ambaye anapingwa na wapinzani kadhaa, hasa Shetani katika sura ya 12, n.k. Wakati mwingine mfano huo wa waigizaji hao sita hutumika kwa sura moja moja, wakati mwingine kitabu kizima cha Ufunuo huchambuliwa kulingana na mfano huo. Na tena, nia yangu si lazima kutathmini hilo, ingawa inaweza kusaidia kufichua wahusika wakuu ni akina nani na wana jukumu gani katika masimulizi.

Lakini ili tu kukupa mfano wa jinsi maandishi ya Biblia wakati mwingine yanavyochambuliwa kulingana na muundo, au kuangalia miundo ya kina ya maandishi. Sasa, kama tutakavyoona baadaye kidogo, moja ya ugumu wa mbinu hii ni, wakati mwingine, wale wanaodai kuchambua miundo ya kina wanaonekana kuchambua kile kilicho juu juu. Lakini tutarudi kwenye hilo.

Nataka kuzungumza kwa ufupi sana kuhusu mmoja wa watu wakuu walio nyuma ya muundo katika masomo ya Biblia, mtu anayeitwa Daniel Potte, PATTE. Na wengi wanamjua kama yule aliyeufanya muundo kuwa maarufu, au aliyeufanya muundo kuwa maarufu miongoni mwa wasomi wa Amerika Kaskazini katika masomo ya Biblia, na pia kwingineko. Daniel Potte alishawishiwa na harakati inayoitwa muundo wa Kifaransa, na alitoa machapisho kadhaa katika mfumo wa vitabu na makala kuanzia katikati ya miaka ya 1970 na kuendelea, ambapo alionyesha thamani ya mbinu yake ya kimuundo katika tafsiri ya Biblia, aliyoifundisha katika Chuo Kikuu cha Vanderbilt nchini Marekani kwa miaka mingi, na tena akaufanya umaarufu miongoni mwa wasomi kuwa mbinu ya kuelewa maandishi ya Biblia.

Na tena, alichofanya ni kwamba, Potte alipendekeza kwamba mbinu ya kisawe ya maandishi, ambayo ni kuangalia maandishi jinsi yalivyo, kama yalivyo, itafichua miundo mbalimbali ya maandishi, miundo ya lugha, muundo wa simulizi, miundo ya kizushi ambayo ndiyo msingi wa msingi, maandishi yenyewe, ambayo ndiyo msingi wa miundo ya maandishi. Miundo hii ya msingi, miundo hii ya lugha na hadithi na simulizi chini ya maandishi ni changamano na si lazima ijulikane kwa mwandishi, kulingana na Potte. Lakini miundo hii ya msingi ndiyo inayoamua maana ya maandishi, si nia ya mwandishi.

Kwa hivyo tena, ninaposoma maandishi ya Biblia, lengo ni kuweza kuchora ramani na kufichua miundo ya msingi iliyosababisha kile ninachokiona juu juu ambacho huenda kilikuwa au hakikuwa akilini mwa mwandishi hata kidogo. Kwa hivyo tena, kulingana na Potte, nia ya mwandishi si muhimu linapokuja suala la kutafsiri maandishi ya Biblia, kwa sababu unashughulika na miundo ambayo mwandishi huenda hakuijua. Kwa mfano, Potte mara nyingi alichambua miundo ya masimulizi katika maandishi yake mengi na pia katika maoni yake kuhusu maandishi ya Biblia.

Alichambua masimulizi kulingana na waigizaji au mfumo wa vitendo ambao tumezungumzia, ambapo una mtumaji anayetuma, huwasilisha kitu kwa mpokeaji kupitia mada. Mhusika husaidiwa na wasaidizi na kupingwa na wapinzani. Kwa mfano, alimchambua Msamaria Mwema kulingana na mfumo huu.

Na tena, kusudi langu katika kutoa hili si kupendekeza kukubaliana nalo, bali kuonyesha jinsi mfano mmoja unavyoweza kuchanganuliwa kulingana na muundo. Kwa hivyo katika mfano wa Msamaria Mwema, hadithi hiyo ya msafiri ambaye yuko njiani kuelekea Yeriko, anarushwa na kushambuliwa na wezi au wanyang'anyi, anapigwa. Kuhani na Mlawi wanapita na hawafanyi chochote.

Kisha Msamaria anamwendea na kumsaidia, anajaribu kumrejesha kwenye afya yake. Potte alisema katika mfano huo, mpokeaji wa kitendo hicho alikuwa msafiri, mtu aliyekuwa njiani. Kitu ambacho mpokeaji anawasilisha ni afya yake.

Mhusika ni Msamaria. Na msaidizi ni riziki inayotolewa kwa ajili ya msafiri. Na kisha wapinzani wangukuwa majambazi, wale waliompiga.

Kwa hivyo mtu anaweza kuuliza swali, je, uchambuzi kama huo unamaanisha nini? Lakini katika hatua hii, nataka tu kuonyesha jinsi alivyotumia mfumo huo kuelewa mfano mmoja. Au linapokuja suala la Yesu na mwanamke Msamaria, mwingiliano wa Yesu na mwanamke Msamaria katika Yohana 4, Potte alichambua kulingana na upinzani ndani ya maandishi. Hiyo ni sehemu nyingine muhimu ya, mara nyingi ya uchambuzi wa kimuundo na uchambuzi wa Daniel Potte, ili kufichua muundo wa kina kwa upande wa upinzani ulio katika maandishi.

Kwa mfano, aligundua katika mfano wa Msamaria Mwema, upinzani kati ya Yesu na mwanamke Msamaria, upinzani kati ya utambulisho wa Yesu dhidi ya ukosefu wa ufahamu wa Yesu alikuwa nani, upinzani kati ya maji ya kiroho na maji halisi. Na tena, hoja ni kwamba maana ya simulizi hili la maandishi haya inapatikana katika muundo wa kina ulio nyuma ya maandishi, si katika nia ya mwandishi. Sasa, jambo moja la kusema ambalo tutarudia katika kutoa taarifa ya mwisho kuhusu njia hii ni kwamba muundo, kama nilivyokwisha kuonyesha, unaonekana kuwa umeendelea.

Hupati mengi zaidi, kama ninavyoona, angalau hupati kazi nyingi sana iliyofanywa kwenye maandishi ya Biblia kutoka kwa mtazamo wa kimuundo, labda mara kwa mara. Lakini tena, kimsingi imepewa nafasi kwa mbinu ambayo tutaangalia katika kipindi kijacho, na hiyo ni baada ya muundo. Kwa hivyo, uchunguzi kadhaa kuhusu njia hii.

Kwanza kabisa, tumehamia zaidi ya uundaji wa miundo wakati huo. Sisi, tena, husikii mengi kuihusu. Hata Daniel Potte amehama kutoka kwa uundaji wa miundo na kuingia katika mbinu zaidi za kijamii au mbinu za kitamaduni za kutafsiri maandishi.

Pili, moja ya matatizo ambayo baadhi wameyaangazia kuhusu muundo ni asili changamano ya msamiati na asili ya kiufundi ya msamiati unaotumika kuuelezea. Mara nyingi mtu hulazimika kufahamu msamiati, msamiati wa kiufundi sana ili kuelewa na kutumia mbinu hiyo. Tatu, uchunguzi mmoja ambao tayari nimedokeza ni kwamba mara nyingi maarifa ambayo muundo unadaiwa kutoa yanategemea zaidi muundo wa juu wa maandishi na si sana muundo wa kina.

Kwa hivyo kuna swali la uhusiano kati ya hizo mbili ni upi. Na wakati mwingine, baadhi ya maarifa kutoka kwa muundo yanaonekana kuwa si tofauti sana na maarifa ambayo mtu anaweza kupata kutokana na kuchambua tu muundo wa uso wenyewe. Kwa hivyo mara nyingi si tofauti sana na ukosoaji wa fasihi wakati mwingine.

Nambari nne, je, tunapaswa kupuuza muundo wa uso wa maandishi kwa ajili ya muundo wa kina ulio chini? Tena, kusudi la muundo wa uso ni nini basi? Je, hilo linapaswa kupuuzwa, kwa kuwa hilo ndilo pekee tulilonalo? Huo ndio ushahidi pekee tulionao wa aina yoyote ya muundo wa kina. Hakika muundo wa uso wenyewe haupaswi kupuuzwa. Na la tano ni jinsi gani tunaweza kuthibitisha ufafanuzi wa kimuundo wakati tunacho pekee ni maandishi yenyewe? Kwa hivyo kwa baadhi ya sababu hizi na zingine, muundo sio tena mchezaji mkuu katika hemenetiki.

Na tena, husikii mengi kuihusu. Huoni mengi yameandikwa juu yake, ingawa bado ina ushawishi fulani. Na ilikuwa njia muhimu na ilichukua jukumu muhimu kihistoria.

Kwa hivyo nimegusia. Lakini nitaacha hapo, kwa sababu kimsingi ni mbinu ambayo imeendelea na kupewa nafasi na nadharia zingine za kifalsafa na mbinu za kutafsiri

maandishi ya Biblia. Kwa hivyo baada ya kusema hayo, nataka kuendelea na mbinu ya mwisho inayozingatia maandishi ambayo nitazingatia, na hiyo ni ukosoaji wa balagha.

Kama nilivyokwisha sema, hii si mbinu inayozingatia maandishi pekee kwa kuwa haimaanishi mwandishi au kile kinachoitwa hali ya balagha. Hilo ndilo ambalo wakati mwingine baadhi yetu tunaweza kusema kuhusu historia iliyosababisha maandishi ya Biblia. Kwa hivyo vitu hivyo mara nyingi bado vinawavutia wakosoaji balagha.

Lakini tena, kwa kuwa inalenga maandishi kwa ujumla, kwa kuwa inalenga muundo na utendaji kazi wa maandishi, nimeiweka hapa. Na kwa njia, kutokana na kile ambacho tumezungumzia, kuanzia sasa ninapozungumzia muundo, nitakuwa nikirejelea muundo wa juu wa maandishi. Sitatumia kwa njia ya kiufundi ambayo muundo ulitumia wa muundo wa kina ulio chini.

Lakini ninapozungumzia kuhusu muundo, nitazungumzia jinsi, kuutumia kuzungumzia jinsi maandishi yanavyowekwa pamoja, muundo wa juu wa maandishi. Kwa hivyo kwa sababu ukosoaji balagha kisha huzingatia maandishi kwa ujumla, muundo wa maandishi, nimeyaweka katika kategoria ya mbinu zinazozingatia maandishi. Ingawa tena, mtu anaweza kubishana kuhusu hilo.

Sifa kuu ya ukosoaji balagha inaonekana kwangu kuwa ni kuchanganua maandishi kwa upande wa maandishi kama njia ya ushawishi. Inachambua maandishi kutoka kwa mtazamo wa mbinu zake za ushawishi na uwezo wake wa kuwashawishi hadhira. Misemo ya kitamaduni ya angalau balagha ya kale inarudi kwa Aristotle na wataalamu wengine wa balagha wa Kigiriki na Kirumi wa kale na jinsi walivyofikiria balagha.

Na wametuaachia maandishi mengi ambayo angalau yanatuonyesha nadharia zao za usemi na jinsi hilo lilivyofanywa. Na wengi wamechimba kazi hizo kwa thamani waliyonayo ya kujaribu kuelewa vipengele vya ushawishi vya vipimo vya usemi vya maandishi ya Biblia pia. Kwa hivyo kwa kuzingatia ukosoaji wa usemi, basi maandishi ya Biblia huchambuliwa kwa usemi au jinsi yalivyopangwa na kuwekwa pamoja ili kushawishi na jinsi yanavyokuwa na hoja za kushawishi.

Na tena, ukosoaji wa balagha umechukua jukumu muhimu katika tafsiri ya Agano la Kale na Jipya. Na tutaona, haswa katika Agano Jipya, kuna watu kadhaa ambao wanahusishwa haswa na kuchanganua hati za Agano Jipya kutoka karibu mbinu ya balagha pekee. Kwa kweli kuna mbinu mbili, haswa katika masomo ya Agano Jipya, kumekuwa na mbinu mbili za ukosoaji wa balagha.

Kwanza kabisa, mtu anaweza kusoma tu mbinu za balagha za hati, akizingatia mambo kama mtindo, au mifano ya usemi, au hoja za balagha, na kuangalia vitengo vya balagha au tena mtindo wa balagha au jinsi hoja inavyofanya kazi katika maandishi. Njia moja au mfumo wa kawaida unaotumika kwa Agano la Kale na Jipya ungejumuisha hatua hizi. Nambari ya kwanza, kutambua kitengo cha balagha, yaani kutambua tu kitengo cha maandishi kwa kutenga mwanzo na mwisho wa kitengo.

Pili, basi, ni kuuliza swali la kazi ya balagha, kitengo hiki kinafanyaje kazi katika muktadha wake mpana? Lakini tatu, kuchambua pia mpangilio wa balagha, hiyo ndiyo hali ambayo kitengo hiki kinashughulikia na jinsi kinavyofanya kazi, kile kinachojaribu kufanya. Na kisha hatimaye, kuchambua mtindo wa kufundisha wa kitengo hicho na mambo kama uthibitisho na hoja. Kwa hivyo katika suala hilo, ukosoaji wa balagha umetumika kwa upana zaidi kuangalia sehemu fulani kuhusu mbinu zao za balagha, kazi zao, njia zao za kubishana, n.k.

Na tena, unaweza kupata mifano mingi ya hilo katika Agano la Kale na Jipya. Hata hivyo, njia ya pili, hasa katika masomo ya Agano Jipya, mbinu ya pili ya ukosoaji wa balagha imevutia sana, nayo ni kuchambua maandishi ya Agano Jipya, iwe ni sehemu kubwa za maandishi, hasa hotuba, au zaidi hasa, kuchambua fasihi ya epistolari, barua na nyaraka za Paulo na waandishi wengine wa Agano Jipya, kuzichambua kulingana na hotuba za balagha za kale na mifumo ya usemi wa balagha za kale. Kwa kawaida mifumo ya kale ambayo hujadiliwa na kuainishwa katika baadhi ya vitabu vya kale vya balagha, kama vile Aristotle na kuandikwa na Aristotle na wengine, na kisha kuchukua kategoria hizo na kuchukua mifumo na mifumo ya usemi wa balagha na kuchambua hati za Agano Jipya kwa kuzingatia hilo.

Watu wawili mashuhuri ambao wamefanya mengi zaidi, angalau miongoni mwa wasomi wa kiinjili hasa, lakini hata nje ya usomi wa kiinjilisti wa Kikristo, kwanza kabisa alikuwa mtu anayeitwa George Kennedy, ambaye alifanya kazi nyingi katika fasihi ya Kigiriki-Kirumi ya zamani na alikuwa wa kwanza, mmoja wa wa kwanza kutetea na kutangaza matumizi ya rhetoric ya Kigiriki-Kirumi kwenye maandishi ya Agano Jipya na kuchambua maandishi kama vile Mahubiri ya Mlimani na hati zingine kulingana na rhetoric ya Kigiriki-Kirumi. Labda msomi mwenye ushawishi aliyewapa umaarufu miongoni mwa wasomi wa Agano Jipya, kueneza mbinu za rhetoric za hati za Agano Jipya, ambapo ungechukua tena, sio tu kuchambua tamathali za usemi na njia za kushawishi za maandishi, baadhi ya mambo ambayo mara nyingi tumeyahusisha na ukosoaji wa rhetoric, lakini kuchukua hotuba nzima za rhetoric kutoka kwa vitabu vya maandishi vya rhetoric vya Kigiriki-Kirumi na kuzitumia kwa jumla kwenye maandishi ya kibiblia ni Ben Witherington. Na Ben Witherington ameandika maoni kuhusu karibu kila hati ya Agano Jipya na mengi yake, mengi yake, yamepewa jina kama vile maoni ya balagha ya kijamii, maoni ya balagha ya kijamii kuhusu Warumi, maoni ya balagha ya kijamii kuhusu Wagalatia, maoni ya balagha ya kijamii kuhusu Wafilipi, n.k., n.k.

Kwa hivyo ametunga, na wengine kadhaa pia, amekuwa na ushawishi mkubwa katika kuchangia katika mfululizo wa maoni ya balagha ya kijamii ambayo huchambua maandishi ya Biblia kulingana na desturi za kale za balagha. Kulingana na wale wanaochambua hotuba, au hasa hotuba, kwa mfano, katika Matendo, unakuta hotuba za Matendo au hata hotuba za Yesu, kama vile Mahubiri ya Mlimani katika Injili, unazipata zikichambuliwa mara nyingi kulingana na mbinu za balagha, lakini tulisema nyaraka, hasa barua za Paulo, zimeonekana kutoa nyenzo nyingi zenye matunda kwa kutumia ukosoaji wa balagha. Kwa kufanya hivyo, hotuba kamili ya balagha, kulingana na karne ya kwanza na kanuni za awali za mifumo ya usemi ya Kigiriki-Kirumi, inaweza kuwa na yafuatayo mengi au yote au yote.

Kwanza, hotuba ya balagha ingejumuisha kile kinachojulikana kama encouragement . Encouragement hueleza tu chanzo, ni aina ya utangulizi, hueleza chanzo, hueleza suala, na hujaribu kupata huruma ya hadhira, na hujaribu kuwafanya hadhira kuwa na huruma na mtu anayetoa hoja yake. La pili ni lile linalojulikana kama simulizi , ambalo kimsingi ni simulizi la, au simulizi la ukweli, au historia na ukweli wa kesi.

Tatu ni kile kinachojulikana kama propositio , ambacho kimsingi ndicho kinachokubaliwa, au hoja kuu itakayojadiliwa, au aina ya nadharia kuu ambayo mwandishi ataitetea. Ikifuatiwa na nambari nne, probatio . Probatio ni uthibitisho na hoja ambazo mwandishi anazivutia, na uthibitisho mara nyingi huwa wa aina mbili.

Katika probatio , probatio mara nyingi ni sehemu ndefu ambayo inajumuisha tena hoja zote za uthibitisho wa propositio , au kile mtu anajaribu kutetea. Mara nyingi kuna aina mbili za uthibitisho. Mara nyingi mtu anaweza kuvutia hisia au hisia, au mtu anaweza kuvutia nembo, hiyo ni aina ya hoja ya kimantiki.

Kwa hivyo utaona katika probatio aina hizo mbili za hoja au uthibitisho. Tano ni kile kinachoitwa refutatio , na hii ni sehemu inayokanusha hoja za mpinzani. Na

hatimaye, kile kinachojulikana kama paroratio , perorati -i -o, paroratio , ambayo inafupisha tu hoja, aina ya rufaa ya mwisho kwa upande wa mzungumzaji.

Kwa hivyo sehemu hizo sita, exordium, narratio , propositio , probatio , refutatio , paroratio , utapata zile zilizojadiliwa katika utangulizi mwingi wa Agano Jipya wa ukosoaji balagha, au mbinu nyingi ndani ya usomi wa Agano Jipya wa ukosoaji balagha. Na tena, nyingi au zote kati ya hizo zinaweza kupatikana katika hati hiyo. Na hati za Agano Jipya mara nyingi, tena, huchambuliwa kulingana na aina hizi za kategoria.

Sifa nyingine muhimu ya ukosoaji balagha, ambayo inaonekana kufunuliwa kutoka kwa vitabu vya kale vya balagha, ni kwamba kuna aina tatu za hotuba za kihistoria, za hotuba balagha. Na tena, unaweza kupata hizi tatu zikijadiliwa katika karibu matibabu yoyote ya ukosoaji balagha katika Agano Jipya. Kwanza kabisa, hotuba balagha inaweza kuainishwa kama ya kimahakama.

Yaani, hotuba ya balagha ya kimahakama ingetetea usahihi au ubaya wa kitendo kilichopita. Na kama jina linavyoashiria, mpangilio wa aina hii ya hotuba ya balagha kwa kawaida ulikuwa chumba cha mahakama. Kwa hivyo aina ya hotuba ya balagha ya kimahakama ingetetea kwamba kitendo kilichopita kilikuwa sahihi au kibaya.

Aina ya pili ya hotuba ya balagha ni ile inayojulikana kama balagha ya makusudi. Kile balagha ya makusudi ilichofanya ni kutetea, au kujaribu kushawishi, au kuwazuia hadhira kutokana na hatua ya baadaye. Kwa hivyo balagha ya kimahakama ililenga kitendo cha zamani, iwe kilikuwa sahihi au kibaya.

Hotuba ya balagha ya makusudi hushawishiwa au huzuia hadhira kushiriki au kushiriki katika hatua ya baadaye. Kwa hivyo labda hatua ambayo ilikuwa ya kutamanika, mzungumzaji alikuwa akijaribu kuwashawishi kushiriki katika hiyo, au

hatua ambayo haikuwa ya kutamanika, mwandishi angewazuia kufuata njia hiyo. Na hatimaye, aina ya tatu ya hotuba ya balagha ilijulikana kama Epidictic, EPIDEICTIC.

Na tena, unaweza kupata majina haya katika vyeo katika karibu matibabu yoyote yanayohusu ukosoaji wa balagha wa Agano Jipya. Balagha ya epidiktiki kimsingi ilikuwa matumizi ya sifa au lawama ili kuthibitisha mtazamo fulani, au kuthibitisha seti ya maadili katika wakati uliopo. Na hivyo basi ama kusifu au kulaumu, kwa kutumia mbinu za sifa au lawama, iwe imeelekezwa kwa mtu, au tena imani au seti ya maadili katika wakati uliopo.

Kwa hivyo aina hizo tatu za usemi, tena usemi wa kimahakama, kitendo kilichopita, hukumu ya usahihi au ubaya wa kitendo kilichopita, usemi wa makusudi, unaozingatia kuwashawishi au kuwapotosha hadhira kuhusu usahihi au ubaya wa hatua ya baadaye, na kisha usemi wa kishujaa, unaothibitisha kitu katika wakati uliopo. Sasa, mahali pa kuanzia, au mojawapo ya alama muhimu zaidi, nadhani ndiyo njia ya kuiweka, mojawapo ya alama muhimu zaidi za kuingia kwa ukosoaji wa balagha katika masomo ya Agano Jipya alikuwa mtu anayeitwa Hans Dieter Betz, ambaye aliandika makala, au aliandika makala pia, lakini aliandika ufafanuzi, ufafanuzi muhimu katika mfululizo unaoitwa mfululizo wa ufafanuzi wa Hermeneia , na ndani yake alisema kwamba Wagalatia ilikuwa kipande cha usemi cha kuomba msamaha au cha kimahakama. Na kwa hivyo alikuwa mmoja wa wa kwanza katika masomo ya Agano Jipya kuchanganua barua ya Agano Jipya kulingana na mbinu za hotuba za balagha.

Na alichofanya ni kwamba alichukua sifa hizo sita za hotuba kamili ya balagha, himizo , simulizi, propositio , probation, n.k., na pia akianza na aina hizo tatu za balagha, alihitimisha kwamba kitabu cha Wagalatia kilifanya kazi hasa kama kipande cha balagha cha kuomba msamaha au cha mahakama. Hiyo ni, kuwashawishi wasomaji kuhusu usahihi au ubaya wa kitendo kilichopita. Na kwa hivyo, kwa mfano, tena,

unaweza kuchukua maelezo yake na kuona maelezo zaidi ya kile anachofanya, lakini kwa mfano, aliona sura ya 1, 6 hadi 11 ya Wagalatia kama himizo , sehemu ambayo aina hiyo ya huanzisha sababu.

Imekusudiwa kupata usikivu wa huruma kutoka kwa wasomaji. Kisha sura ya 1, 12 hadi sura ya 2, mstari wa 14, aliita simulizi. Na hii ni sehemu hiyo katika Wagalatia, katikati ya sura ya 1 hadi sura ya 2, unamkuta Paulo akijadili maisha yake kabla ya Uyahudi na mwingiliano wake na mitume wa Yerusalemu, na hasa na Petro huko Antiokia.

Kwa hivyo Betz aliita hilo kama simulizi, akitoa usuli na ukweli wa kesi hiyo. Sura ya 2, mstari wa 15 hadi 21 wakati huo ilikuwa ni pendekezo . Hii ilikuwa ndiyo nadharia kuu.

Hiki ndicho kilichokubaliwa, nadharia kuu ambayo ingejadiliwa katika sehemu iliyobaki ya kitabu. Nambari nne, basi, probatio , Betz aliitambulisha na sura ya 3, mstari wa 1 hadi mwisho wa 4. Kwa hivyo sura ya 3 na 4 kimsingi zilikuwa mfululizo mrefu wa ushahidi au hoja ambazo Betz aliona Paulo akizitumia kuthibitisha hoja yake. Na hatimaye, aliita sura ya 5 hadi 6, aliita paranasis , yaani, nyenzo za utekelezaji , ambazo haziendani na aina hiyo ya muundo wa usemi wa balagha.

Lakini aliona sura mbili za mwisho kama paranasis au aina ya nyenzo ya kuamuru kwa nguvu . Sasa, wengi walimjibu Betz na kupendekeza kwamba Wagalatia si kitabu cha kuomba msamaha. Namaanisha, ukiangalia sura mbili za mwisho, na Paulo hakika anawashawishi wasomaji wake kutii, kutii.

Na unaposoma Wagalatia, anajaribu kuwazuia wasichukue hatua ambayo Wayahudi wanaifanya, na kuwashawishi kuishi maisha ya kiroho. Kwa hivyo kwa sababu hiyo, hivi karibuni, wale ambao wamechambua Wagalatia, kwa mfano, kutoka kwa

mtazamo wa balagha, wamechambua kama kipande cha balagha ya makusudi. Na hata baadhi wameiunganisha ili kupendekeza kwamba ina sifa za balagha ya kuomba msamaha na balagha ya makusudi kama zote mbili.

Kwa mfano, Ben Witherington, katika ufafanuzi wake kuhusu Wagalatia, anasema kwamba Wagalatia ni kipande cha usemi wa makusudi. Na pia anakichambua kulingana na kategoria zile zile kama za ushauri na uwiano wa karibu. Ingawa inavutia unapolinganisha Betz na Witherington, na hata wengine ambao wamechambua Wagalatia, wakati mwingine hutofautiana sana kuhusu mahali wanapogawanya maandishi, au ni sehemu gani zinazohusika na propositio , au ni sehemu gani inayohusika na hili au lile.

Lakini hoja ni kwamba, Wagalatia walitoa aina ya uwanja wenye matunda kwa ajili ya matumizi ya mbinu za balagha kwa nyaraka za Agano Jipya. Lakini barua zingine za Agano Jipya, kama nilivyokwisha sema, pia zimekuwa zikikosolewa balagha. Kwa mfano, na nyingi kati ya hizi zimekuwa zikikosolewa, Ben Witherington amechangia maoni yake, lakini zingine pia zimechangia.

Kitabu cha Warumi, Kitabu cha Waefeso, kimechambuliwa kulingana na balagha ya Kigiriki-Kirumi, Kitabu cha Wafilipi kimechambuliwa na wasomi kadhaa, Kitabu cha Yuda, na wengine, na pengine kimepitia mafanikio mbalimbali. Kwa hivyo, tuseme nini kuhusu balagha ya ukosoaji, basi, kwa njia ya tathmini? Kwanza kabisa, linapokuja suala la balagha ya ukosoaji, thamani ni balagha ya ukosoaji hufanya mambo mawili, nadhani. Kwanza kabisa, inaweza kutoa mwanga juu ya utendaji kazi wa sehemu tofauti za hotuba au barua au maandishi ya unabii, kwa mfano.

Wakati baadhi ya matini au sehemu fulani za matini zinafanya kazi sawa na sehemu za hotuba ya balagha, aina hii kamili ya uchanganuzi wa balagha wa matini ya Biblia inaweza kutoa mwanga juu ya utendaji wa sehemu mbalimbali, wakati inaonekana

kuna ulinganisho na inaonekana kuna ufaa katika jinsi zinavyofanya kazi. Hata hivyo, la pili ni kwamba ukosoaji wa balagha pia hulenga umakini wetu zaidi kwenye hoja na ushawishi. Ni ukumbusho kwamba Wagalatia si hati ya kitheolojia au mfumo wa kitheolojia hasa.

Sio hasa nia ya Paulo kuwasilisha data ya kitheolojia au ukweli wa kitheolojia, ingawa inafanya hivyo, ingawa ni hati ya kina ya kitheolojia, lakini ni theolojia katika huduma ya kuwashawishi wasomaji kupitisha njia fulani ya kitendo. Kwa hivyo, ukosoaji wa balagha unaweza kutusaidia kuona hati kulingana na nia yao ya kweli, kama kuwashawishi wasomaji kupitisha mtazamo fulani, kuwashawishi wasomaji kufuata njia fulani ya kitendo, badala ya kuziona tu kama vyombo vya ukweli wa kitheolojia au msaada wa mfumo wa kitheolojia. Tena, ingawa ni za kitheolojia sana, ni theolojia katika huduma ya nia ya kichungaji ya Paulo ya kumshawishi msomaji.

Kwa hivyo, inakamata nia na kazi ya kichungaji ya barua za Agano Jipya. Thamani ya tatu, ni wazi, ni ukosoaji balagha unaozingatia maandishi yote na kuzingatia maandishi kwa ujumla, badala ya kuyagawanya katika vyanzo na miundo tofauti. Ukosoaji balagha hutusaidia kuzingatia maandishi yote na jinsi yanavyofanya kazi na jinsi yanavyofanya kazi.

Ingawa, kwa maoni yangu, bado kuna vikwazo kadhaa kwa mbinu ya balagha. Kwanza kabisa, moja ya hatari ni kulazimisha ujenzi kwenye maandishi, iwe ni mbinu za balagha za kisasa zaidi au hata kuchukua hotuba za balagha za zamani na sasa kuzilazimisha kwenye maandishi ya fasihi. Tutarudi kwenye hilo tena.

Lakini, kwa mfano, hisia yangu mara nyingi ni kusoma maoni ya Ben Witherington na mbinu zingine za balagha, kuhusu thamani yote ya mbinu hiyo na baadhi ya maarifa muhimu, wakati mwingine unachopata ni linapokuja suala la kujaribu kushughulikia maandishi au mstari wenye matatizo, mara nyingi watachunguza tafsiri kadhaa, lakini

kisha kuchagua tafsiri ambayo nadhani haina msaada mkubwa, lakini inaonekana inafaa aina ya balagha, iwe hii ni himizo au probatio au propositio . Kulingana na kile tunachojua kuhusu kategoria hizo, mara nyingi watachagua tafsiri inayofaa zaidi. Kwa hivyo Witherington atasema kitu kama, Paulo anashughulikia suala hili kwa sababu hili halikuwa suala la kawaida kushughulikia katika balagha ya kimakusudi au kitu kama hicho, ilhali kunaweza kuwa na maelezo yanayofaa zaidi kwa nini Paulo alishughulikia suala hili.

Au maandishi haya yanamaanisha hivi kwa sababu hivi ndivyo yangefanya katika hotuba ya balagha, hotuba ya epideictic, ilhali kunaweza kuwa na maelezo na tafsiri inayofaa zaidi ya maandishi hayo. Kwa hivyo yanachukua umbo la usemi wa balagha na kisha mara nyingi hutafsiri data kulingana na hilo, wakati mwingine kwa njia ambazo angalau baadhi ya mifano niliyoiona inaweza kuelezewa kwa uwazi zaidi na kwa njia bora zaidi kwa njia tofauti. Pili, inayohusiana na hilo, ni ukosoaji wa balagha, na tena nazungumzia hasa kuhusu njia ya pili ambayo ni kutumia mifumo yote ya usemi wa balagha kwa sehemu kubwa za maandishi ya Biblia, iwe ni hotuba au tena barua nzima, kwa mfano.

Kwangu mimi, mifumo ya usemi wa balagha inaonekana kupuuza dalili rasmi zilizo wazi katika maandishi yenyewe ya aina ya fasihi. Hiyo ni, kwa maoni yangu, tafsiri ya maandishi na utambuzi wa maandishi lazima ianze na vigezo rasmi vya maandishi yenyewe. Na moja ya ugumu ninaofikiria na ukosoaji wa balagha ni kwamba hakuna vidhibiti rasmi au viashiria rasmi kuhusu mahali ambapo uhamasishaji uko na ninawezaje kujua hili ni la makusudi, ninawezaje kujua kwamba hili ni la kijasusi, ni wapi viashiria rasmi vinavyoonyesha hapa ni uhamasishaji , sasa nimehamia kwenye probatio au pararatio au simulizi .

Nadhani hukumu nyingi hutokana na mifano inayowezekana na kazi zinazofanana kati ya sehemu hizo. Lakini inaonekana kuna ukosefu wa viashiria rasmi vilivyo wazi,

kwa maoni yangu, ambavyo vingeyonesha kwamba una himizo na kisha simulizi na propositio na probatio , n.k. Badala yake, ninaposoma barua za Agano Jipya haswa na hata kitabu cha Wagalatia, viashiria rasmi vikuu, rasmi pekee ambayo ni ya kisarufi na fomula tofauti ambayo mtu hupata katika barua, viashiria pekee ni kwamba Paulo anaandika barua ya karne ya kwanza, kitu kinachofanana na barua ya karne ya kwanza au barua ya karne ya kwanza.

Tena, sidhani kama nataka kwenda mbali zaidi na kusema Paulo hakuathiriwa na mifumo ya usemi wa Kigiriki-Kirumi. Sitaki kusema kwamba hakuajua hilo, ingawa huo ni mjadala unaoathiri hili. Je, malezi na elimu ya Paulo ilikuwa kwa kiwango gani, hiyo ingejumuisha mafundisho na mazoezi katika usemi wa Kigiriki-Kirumi kwa kiwango gani? Huo ni mjadala unaoendelea na umeathiri hili, lakini bado, mtu anapoangalia barua za Agano Jipya, inaonekana kwamba dalili pekee rasmi ambazo mtu hupata ni kwamba Paulo anaandika barua ya karne ya kwanza.

Hilo linajumuisha ufunguzi wa kawaida wa barua. Tutarudi kwenye hili tutakapofikia ukosoaji wa aina katika kipindi kinachofuata, lakini mtu anapoangalia Wagalatia, kwa mfano, kile anachokipata ni desturi za kawaida za barua, na hii ni kweli katika barua zote za Paulo. Zitakuwa na njia ya kawaida ya kufungua waraka, Paulo, Mtume Yesu Kristo kwa mtu, salamu, na kisha kwa kawaida kuendelea na shukrani, ingawa hilo linakosekana katika Wagalatia na tena wakati mwingine wale wanaouchambua kutoka kwa mtazamo wa ukosoaji wa balagha wanasema kwamba ni kwa sababu hii ni hotuba ya makusudi, kwa sababu ya desturi za balagha, shukrani haipo.

kuna sababu zingine kwa nini shukrani haipo hapa, lakini tena, zaidi ya hayo, unapata fomula ya kawaida ya waraka wa karne ya kwanza. Kwa mfano, unaposoma , acha nisome sehemu tu ya, acha nisome sehemu ya sura ya 4 ya Wagalatia, na sababu nitakayofanya hivi ni hii ni mfano wa ambapo wale wanaochambua maandishi kulingana na mbinu za balagha mara nyingi, nadhani, hushindwa na kupuuza viashiria

rasmi vilivyo wazi. Kwa mfano, sura ya 4 ya Wagalatia kwa kawaida huonekana kuwa sehemu ya probatio ya Paulo , yaani, ni uthibitisho wake tu, hoja yake, lakini kinachovutia ni mwanzo wa mstari wa 8. Kimsingi, mlipokuwa hamkumjua Mungu, mlikuwa watumwa wa wale ambao kwa asili si miungu, lakini sasa kwa kuwa mnamjua Mungu, au tuseme mnajulikana na Mungu, inakuwaje kwamba mnarudi kwenye kanuni hizo dhaifu na duni? Hamtaki kutumikishwa nao tena? Mnashika siku maalum, miezi, majira na miaka.

Naogopa kwamba kwa namna fulani nimepoteza juhudi zangu kwenu. Nawasihi, ndugu, muwe kama mimi. Hamkunitendea vibaya.

Kama mnavyojua, ilikuwa ni kwa sababu ya ugonjwa ndio maana niliwahubiria injili kwa mara ya kwanza. Nitaishia hapo hapo, lakini jambo moja linalovutia kuhusu sehemu hii ambalo halifunuliwi kwa lazima katika kusoma tafsiri ya Kiingereza ni kwamba inajumuisha fomula kadhaa muhimu zinazoonyesha kwamba Paulo ana mabadiliko kidogo hapa na anaanza sehemu mpya ya ombi la barua. Kwa hivyo hii si probatio , mfululizo wa ushahidi, hii sasa ni sehemu ya ombi, na kwa kweli anakusanya fomula tatu au zaidi za kawaida za aina ya epistolary ambazo ungepata katika barua za karne ya kwanza kuonyesha kwamba kitu tofauti kinatokea.

Hii ni sehemu mpya au mwelekeo mpya katika barua au kitu kama hicho, lakini hoja yangu ni kuchanganua tu sura hii ya nne kama probatio , mfululizo wa ushahidi katika hotuba ya balagha, inapuuza sifa kadhaa muhimu rasmi zinazoonyesha kwamba Paulo anafuata hasa muundo wa barua ya karne ya kwanza. Na tena, nina hakika kwamba vidokezo vya msingi vinavyopaswa kutuongoza katika usomaji vinapaswa kuwa vya rasmi, kile ambacho maandishi yanaonyesha kwamba yanafanya. Na ikiwa ukosoaji wa balagha unatusaidia kuelewa hilo, vema, lakini kulazimisha muundo wa usemi wa balagha kwenye maandishi na kupuuza sifa rasmi zilizo wazi inaonekana kwangu kuwa tatizo.

La tatu na linalohusiana na hilo ni swali la kama barua katika hotuba za balagha zingeweza kuchanganywa. Hata kama Paulo alikuwa na elimu na alikuwa anajua mifumo hii ya usemi wa balagha, ambayo huenda alikuwa nayo, baadhi ya wasomi bado wamehoji kama mifumo ya usemi wa balagha na barua na barua ziliwahi kuchanganywa. Kwa hivyo kwa sababu hiyo, hitimisho langu ni kwamba nadhani tunapaswa kutumia ukosoaji wa balagha kwa uangalifu.

Na muhimu zaidi, nadhani tunapaswa kuepuka matumizi ya jumla ya mifumo yote ya usemi katika maandishi ya Biblia, hasa barua za Agano Jipya. Ukosoaji wa balagha, tena, unaweza kuwa msaada katika kutusaidia mbinu za ushawishi, tukizingatia hoja na baadhi ya mbinu ambazo Paulo anaweza kuwa alitumia. Wakati mwingine uchambuzi wa balagha kwa kutumia hotuba nzima unaweza kutusaidia kuona kazi ya maandishi na jinsi yanavyofanya kazi.

Lakini wakati huo huo, nadhani tunahitaji kuwa waangalifu wa kuchukua hotuba nzima za balagha na kuzilazimisha kwenye maandishi ya Biblia na kuchanganua maandishi hasa sambamba na mifumo hiyo ya usemi wa balagha. Kwa hivyo hiyo inatufikisha mwisho wa mbinu za tafsiri zinazozingatia maandishi na mbinu zinazozingatia maandishi kama mahali pa msingi pa maana. Maandishi ni yale yanayoamua maana, iwe mbinu za fasihi au ukosoaji wa masimulizi, muundo ambao tulisema umeendelea kwa namna fulani, na ukosoaji wa balagha, ambao bila kumfunga mwandishi au historia, bado unazingatia maandishi na maandishi kwa ujumla.

Mojawapo ya ugumu ulikuwa na mbinu zinazozingatia maandishi ni kwamba mbinu zinazozingatia maandishi bado zilionekana kutotoa maana yoyote halisi katika maandishi. Na hivyo mbinu zinazozingatia maandishi haraka zilianza kuchukua nafasi kihistoria na kimantiki kwa upande wa tatu wa mfumo wa mawasiliano, nao ni

wasomaji. Mbinu zinazozingatia msomaji, yaani, kuangalia maana mbele ya maandishi na kupata mahali pa maana ndani ya msomaji, haraka zikawa maarufu.

Na leo, muundo kimsingi umechukua nafasi ya kile kinachojulikana kama baada ya muundo, ambacho kinajumuisha mbinu mbalimbali, ikiwa ni pamoja na kuzingatia mbinu zinazozingatia msomaji, ukweli kwamba ni wasomaji wanaoelewa maandishi. Kwa hivyo katika kipindi kijacho, tutabadilisha mwelekeo wetu kisha na kuangalia, haswa mbinu zinazozingatia msomaji, pia kuendelea kuzungumzia kidogo kuhusu utengano wa ujenzi na mbinu zingine kadhaa ambazo aina hiyo ya mbinu huangukia chini ya mbinu zinazozingatia msomaji na kumaanisha kuishi ndani ya msomaji badala ya maandishi au mwandishi.